

**CENTRUL DE EXCELENȚĂ ÎN MEDICINĂ ȘI FARMACIE „RAISA PACALO”
CENTRUL ÎN DOMENIUL FORMĂRII CONTINUĂ**

**PROGRAMUL DE PERFEȚIONARE
COMUNICAREA ȘI PSIHOLOGIA MEDICALĂ**

MODULELE PROGRAMULUI

Nr. ord.	Modulul	Numărul de ore					Forma de evaluare	Nr. de credite
		Total ore	Contact direct	SI/ Activități practice	Contact direct			
					Teoretice	Practice		
1.	Comunicarea și aspecte psihologice în activitatea asistentului medical.	90	45	30/15	30	15	T	3
2.	Comunicarea și aspecte psihologice în îngrijirea pacientului.	90	45	30/15	30	15	T	3
3.	Comunicarea, etica și deontologia în activitatea personalului medical.	90	45	30/15	30	15	T	3
4.	Comunicarea și psihologia managerială.	90	45	30/15	30	15	T	3
Total		360	180	120/60	120	60	T	12

Notă: SI - studiul individual, T - testarea

**Tematica lecțiilor la modulul
COMUNICAREA ȘI ASPECTE PSIHLOGICE ÎN ACTIVITATEA
ASISTENTULUI MEDICAL**

Nr. crt	Unități de conținut/de învățare
1.	Psihologie medicală
1.1.	Conceptul de psihologie.Principalele ramuri ale psihologiei. Psihologia medicală.
1.2.	Senzația. Percepția. Atenția. Memoria. Gândirea.
1.3.	Personalitatea. Structura personalității. Temperamentul. Tipologiile temperamentului. Caracterul și componentele lui.
1.4.	Stresul. Stresul de scurtă durată. Stresul frecvent. Strategii de adaptare la stres. Factori de stres la locul de muncă.
1.5.	Tulburările psihosomatice. Etiologie și patogeneză.Psihoigiena și psihoprofilaxia vieții cotidiene.
2.	Comunicarea umană. Comunicarea interumană.
2.1.	Caracteristicile procesului de comunicare.Barierele în procesul comunicării și evitarea lor.
2.2.	Tipuri de comportamente în probleme de sănătate. Caracterizarea tipurilor de temperament din punct de vedere al comunicării.
2.3.	Asertivitatea. Reguli ale asertivității.Rolul comunicării în schimbarea comportamentală.
3.	Comunicarea - rolul ei în practica medicală.
3.1.	Comunicarea verbală în practica medicală. Caracteristici generale ale relației personal medical-pacient.Tipuri de relații profesionale cu pacientul.
3.2.	Comunicarea – componentă majoră a tuturor domeniilor. Empatia – aptitudine esențială a comunicării.
3.3.	Arta comunicării eficiente.Arta de a convinge.

**Tematica lecțiilor la modulul
COMUNICAREA ȘI ASPECTE PSIHLOGICE ÎN ÎNGRIJIREA PACIENTULUI**

Nr. crt	Unități de conținut/de învățare
1.	Aspecte psihologice în îngrijirea pacientului
1.1.	Personalitatea. Factorii ce influențează asupra dezvoltării personalității: factori socio-culturali, factori economici, factori geografici.
1.2.	Trăsăturile de personalitate. Tipurile de personalități. Laturile personalității: temperamentul, caracterul, aptitudinile.
1.3.	Particularitățile psihologice ale omului bolnav. Modificări psiho-comportamentale induse de boală în diferite categorii de afecțiuni.
2.	Comunicarea în asistența medicală.
2.1.	Comunicarea. Tipuri de comunicare: comunicarea verbală, comunicarea non-verbală, paraverbală.
2.2.	Stilurile de comunicare: stilul pasiv, agresiv și asertiv. Impactul temperamentului asupra modalității de comunicare.
2.3.	Influența comunicării asupra relației asistent/ă medicală – pacient. Schimbarea atitudinii prin procesul de comunicare.
2.4.	Bariere în comunicarea cu pacientul. Reguli pentru o ascultare eficientă. Blocaje în ascultare.
2.5.	Conceptul de conflict. Personalitatea conflictuală și managementul specific acesteia. Modalități de prevenire a situațiilor conflictuale. Metode de rezolvare a conflictelor. Negocierea. Reguli pentru o negociere eficientă.
3.	Complianța terapeutică. Posibilități de optimizare a complianței terapeutice.
3.1.	Actul terapeutic. Psihologia folosirii medicamentului. Efectul Placebo. Complianța terapeutică. Posibilități de optimizare. Comunicare și confidențialitate în actul terapeutic.
4.	Stresul. Cauzele apariției stresului, factorii interni și factorii externi. Etapele adaptării la stres: stadiul de alarmă, stadiul de rezistență, stadiul de epuizare.
5.	Consecințele negative și pozitive ale stresului. Strategii de adaptare la stres.
6.	Iatrogenia. Efectul erorilor medicale.

**Tematica lecțiilor la modulul
COMUNICAREA ȘI PSIHOLOGIA MANAGERIALĂ**

Nr. crt	Unități de conținut/de învățare
1.	Psihologie managerială.
1.1.	Obiectul de studiu al psihologiei manageriale. Obiectivele psihologiei manageriale și funcțiile psihologice manageriale. Tipuri manageriale și stilistica managerială.
1.2.	Factorii personalologici implicați în activitatea managerială. Dimensiuni de bază ale personalității și caracteristici specifice ce influențează comportamentul organizațional.
1.3.	Personalitatea managerului: portret psihologic.. Capacitățile personale a managerului. Personalitatea managerului-medic. Temperamentul și influența lui asupra funcțiilor manageriale.
2.	Psihologia medicală.
2.1.	Conceptul de psihologie. Principalele ramuri ale psihologiei. Psihologia medicală.
2.2.	Senzația. Percepția. Atenția. Memoria. Gândirea.
2.3.	Personalitatea. Structura personalității. Temperamentul. Tipologiile temperamentului. Caracterul și componentele lui.
2.4.	Stresul. Stresul de scurtă durată. Stresul frecvent. Strategii de adaptare la stres. Factori de stres la locul de muncă.
3.	Comunicarea managerială.
3.1.	Comunicarea și activitatea managerială: caracteristica psihologică. Comunicarea și managementul.
3.2.	Cultura comunicativă a managerului. Deprinderile comunicative și priceperile în activitatea managerială.
3.3.	Conceptul de ardere profesională (sindromul burnout). Cauzele și simptomele workoholismului. Tabloul comparativ stress versus burnout.
3.4.	Prevenirea arderii profesionale. Strategii de recuperare a sindromului burnout.

**Tematica lecțiilor la modulul
COMUNICAREA, ETICA ȘI DEONTOLOGIA ÎN ACTIVITATEA PERSONALULUI MEDICAL**

Nr. crt	Unități de conținut/de învățare
1.	Etica și deontologia medicală.
2.	Aspecte psihologice în activitatea asistentului medical.
3.	Comunicarea în medicină – cheia către succes în activitatea asistentului medical.

RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE FORMABILILOR

- 1.** ATHANASIU, A. Tratat de psihologie medicală. București: Editura Oscar Print, 1998
- 2.** BABAN, A. Stres și personalitate. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 1998.
- 3.** Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin HG nr. 192 din 24.03.2017
- 4.** Convenția europeană a drepturilor omului
- 5.** COSMAN, D. Psihologie medicală. Iași: Polirom, 2010
- 6.** DAFINOIU, I. Personalitatea – metode de abordare clinică. Iași: Editura Polirom, 2002
- 7.** DAGHIE, V. Etică și deontologie medicală - București: Editura Național, 2000
- 8.** EȚCO, C., CĂRAUȘ, M., DAVIDESCU-CREANGĂ, E. Psihologie managerială. Chișinău: Casa Editorial-poligrafică Bons Offices, 2006
- 9.** EȚCO, C., Management în sistemul de sănătate. Chișinău, 2006
- 10.** GERALD, COLE A. Management. Chișinău, 2004
- 11.** Ghid pentru o comunicare eficientă cu pacientul privind schimbarea comportamentului, tratarea și managementul suferințelor cronice, Ord. Nr. 754, din 26 iunie 2019, MSMPS
- 12.** Ghid privind aplicarea procedurii de comunicare și consiliere a pacienților, Ord nr. 425 din 20 martie 2018, MSMPS
- 13.** LACOMBE, F. Rezolvarea dificultăților în comunicare. Iași: Editura Polirom, 2005
- 14.** LĂZĂRESCU, M., Psihopatologie clinică. Timișoara: Editura Helicon, 1997
- 15.** Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr, 263 din 27.10.2005
- 16.** Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995
- 17.** Legea privind protecția datelor cu caracter personal, nr. 133 din 08.07.2011
- 18.** Legea privind sănătatea mintală, nr. 1402-XIII din 16.12.97
- 19.** LUBAN-PLOZA, B. ș.a. Boli psihosomatice în practica medicală. București: Ed. Medicală, 1996
- 20.** LUCHIAN, MIHAI. Managementul sanitar. Iași, 2005
- 21.** MANOLACHE A., HORNEȚ N., ȘCHIOPU L., Suport de curs Comunicare și psihologie medicală, Chișinău, 2016

22. MICLEA, M. Stres și apărare psihică. Cluj-Napoca: Ed. Presa Universitară Clujeană, 1997
23. MORARU, I. Introducere în psihologia managerială. București: EDP, 1995
24. PAȘCA, M. Comunicarea în relația medic-pacient. Tirgul Mures: Editura University Press, 2012
25. POPUȘOI, E., EȚCO, C. Valori morale în medicină. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic Medicina al USMF, 1999
26. PROCTOR, T. Elemente de creativitate managerială. București: Ed. Teora, 1996
27. Regulamentul privind modul de aplicare a spitalizării temporare coercitive în instituțiile medicale specializate antituberculoase a persoanelor bolnave de tuberculoză în formă contagioasă, care refuză tratamentul
28. ȘTEFĂNEȚ, D., Cum să reducem stresul zilnic și stresul de examinare. Chișinău, 2015
29. TABACHIU, A., MORARU, I. Tratat de psihologie managerială. București: EDP, 1997
30. TRAN, V., STĂNCULESCU, I., Teoria comunicării. București, 2001
31. ȚURCAN, TOSEA., Psihologia managerială. Chișinău: Editura Epigraf, 2004
32. VOSNIUC, R., Psihologie managerială. Curs de lecții. Iași, 1999.